

Yêmiti

¹ min-áúbá-wánnáámá kemá Yêmitima Áánûqtuyaa uyátárai-naqa Ítu Káriqtoni mayaínákómá agatáune. Áánûqtuni Ítíráaeo-wayukama máqte-marabaqa wéyáwé umá máa-kayukayopaq kágayaune.

² ketíbâqawaaraa-kayukao, káqo-kaqon-ummaa-yataaqa keráwáqtôpaq paá umátikainaq abo keráwáqá paá yaákama máero. maamin-úmmáá-yátáaqá keráwáqtôpaq ínama keráwáqá uyátárainakon-aama yáqtoqma akoqnáá éqa miraráá íyana keráwáqtí tirukómá uyátá-maqma akoqnáá aurániye. minnáyaba áqa káonaae.

³ missing?

⁴ keráwáqá yáqtotukeq keráwáqtí íráqôn-aaimma uyátá-maqma anóniq ínaqa móra íráqô-qtataaqa Áánûqtuqtaba íma ayawáá yánoe.

⁵ keráwápíké móra-nakoma akoqnáá umá íráqôn-ayanaqtabamo kéenama Áánûqtukaq ítama aónáínana wemmá amíniye. Áánûqtuma wení íráqô-qtataapike amuqá maqmá keráwáqá máqtemma timínéna kéiye.

⁶ keráwáqá minnáyabamo ítama káoneqa íma kaayaq-túyánámmá itéraq tínômanibo paá wekáq tirummá áméro. waayükama kaayaq-yúyánámmá únómmá uwáágoma awekárááq iníkáá umá mi-káyükámá mááe.

7 miraráá káyúkámá kaayaq-yúyánámmá wáinayuma yemá uyátárai-nakonopake íma móra-yataaqá mayánoe.

8 ímiye. yemá paá aati-aatimá yíkái-qtataaqtaba íma kéitaae.

9 móra-nakoma íma oótamma makáina-nakomma Áánûqtuma wení aúyánámmá wekáq kékmarai poana min-áwáyóq-nákómá kanaaráq amuq-yatáápí mániye.

10 Áánûqtuma móra oótamma makái-nakomma wenawíqa mé kumínanama minnáyabama anaaékaq wemá amuqá marániye. taákaq máráaro. oótamma aati-aatimá íma wániye. ímiye. wíráati-yataakoma ayákama púníkaa umá oótamma paá naenómá augéna kabiráginiye.

11 aabaúmá kéutena aaqá kégautowana áápepaqa kokoq umá káyáyakena wíráati-yataakon arammá popoq marabí kíye. mirá kéitanama íma íráqô-qtataaqá páaq umá wániye. móraiq umá min-nákómá taíbaq-otamma makáina-nakoma wení oótaqtaba kénana páátákáá wenaúwaraimma ánataginiye.

12 ummaa-yátááqô móra-nakokaq yínnama wemmá íma uyátainanama wenarukómá íráqôníq íniye. uyátárai-nakon áaimma miráuma yáqtoqma akoqnáá énama anaaékaq amuq-yatááqá mayániye. min-ámuq-yátááqtábá uyátárai-nakoma akoqnáá umá tiráiyé: “mi-káyúkámá keqtábá yikáinawayukama amuq-yatááqá yiménúne.” téna tiráiyé.

13 yaímma makatí-yátááqá keráwáqtôpaq yínaqa túyánápímmá maará umá ítero: “maami-mákátí-yátááqá Áánûqtuma timákaitana iráiyé:” téqa

ítero. máqte-kayukama Áánûqtumma íma kanaaráq makatíyana Áánûqtuma aati-aatimá máqtemma íma kémakatiye.

14 móra-nakomma makátímma wení táwî-ayuanakoma wemmá kékabitiye.

15 táwî-yuyanakoma yemmá yabitínata kúmiq-yataariq pááq ínoe. abo yeqtí kúmiq-yataariq étama puínoe.

16 ketí tíkái-tibaqawaaraa-kayukao, táwî-ayuanamma ayuwáiyana keráwáqá makatíniye.

17 máqten-iraqo-qtataaqa máqten-amuq-yataakaraq Áánûqtunopake keqtááyôpaq kékije. Áánûqtuma wemá ókóní áaine. miráimanibo aabaúráá wíyokaa íma máije. aabaúgógáráq wíyokogaraq yenákámá yáutu-yautu kékoyapoata máqten-imamma waéqma kékautoe. miráimanibo Áánûqtu íma waékaipoana wení ópí móra-amamma íma wáiye.

18 Áánûqtuma keqtááyábá wení iyápó-annaraa ígáae téna wení árain-aimma tímikaiqtaae. wení máqte-annabike ketáámá áqnáae-iyapo-annaraa umá mánunatae.

19 tíkái-tibaqawaaraa-kayukao, maan-áímmá taákaq máráaro. keráwáqá máqtemma aati-aatimá watáayaba itéraq yokaa oro. miráimanibo keráwáqtí táama kéketeqa áqnáabaqa túyánápí itéq tero. íma páátákáá tíyamma oro.

20 keráwáqá tíyamma máyáama íma Áánûqtuni aammá kékwarrae.

21 keráwáqtí táwî-aaimma paábaqtaa iyaabótúwáaro. keráwáqá kenamááríq Áánûqtuni aménáápáq maréraq mi-kátáámá wemá keqtirupi máráin-aimma wáráaro. maamirán-

áinápó Áánûqtuma keráwáqtí tirun-iyápogómmá awiráinana Ípuiniye.

22 keráwáqá Áánûqtun-aama íma paá taáqnapo itánômanibo yaaguyaqmá nóninabi tinnaiq oro.

23 náawabi Áánûqtun-aama iténa ímo miráinama wemá kaapópké wenóíqa aónainikaa íniye.

24 wenóíqo aónatuwena koénama wenóíqtabama aónaimma awikátukaiye.

25 aá ítarai-nakoma Áánûqtun ámáan-aimma aónaimma minnâ íráqô-kaapore. maamirán-ámáan-áímmá wenamáa túyawaa tuqmá-yátááqá kétimiqtæe. máqtemma aá ítâa-wayukama Áánûqtun ámáan-aimma kewaraae. yeráwáqá nóninabi ítâama íma kewuwikaae. yeráwáqá aati-aatimá aanaúramma waqmá mirá këopoata yemá máqteqtataariqo këetama yimuqá kémaraae.

26 móra-nakoma wenaúyánápí téna “kemá Áánûqtuni aammá kewaraune” timánibo wenamáábíma íma kawáá ená wemá wetábá kaaqaari-áímmá këtiye. wenaúyánákómá Áánûqtuqtaba íma arupú këiye.

27 arupú-ayyanamma Áánûqtuqtaba minnáe. keqtoq-ínlkáráq iyápogaraq yetínóbo pukáiyamma yíwáqnna oro. abo keráwáqá tâwî-aaiqtaba nékaq máero.

2

1 ketibâqawaaraa-kayukao, Ítu Káríqtoqtaba itáíq-itaiq umá yaqtóráaro. wemá tágama-yataaqa ógikainakoe. keráwáqá oótamma makáa-kayukayaba íráqôniq këumayikaamanibo áwáyoq-wayukayaba

tinaaémma kéumayikeq ommá tawî-aaimma paá kéoe.

² ítáaro. móra-nakoma kerawâqá áíkuma máanaukaapimma íráqôn-unakaqtogaraq wíráati-yataakaraq maréna kénana móra-nakoma yakáq-yakaq-unakaqtoma maréna kéinaqa

³ máka-nakama móraiq íráqôniq paá umayíkáaro. kerawâqá oótamma makáin-naqtabama téq “emá maan-íráqón-ábíqtátáráq maráq mááo” ‘itéraq ánibo áwáyoq-naqtabama “emá merapáq itó-uma mááo” abo “marabí maraq mááo” téraq ítero.

⁴ kerawâqá maamirán-áímmá téq oweqa ke-qtúyánápíké tawî-aaimma kényainaae.

⁵ ketibâqawaaraa-kayukao, ítáaro. oótamma íma makáa-kayukama Áánûqtuma “íráqô-meyamma yiménúne” téna tiráiy. wení yabíkái-marupaq yeqtí yíwîqa máikaae téna minnáyaba máqtemma wekáq yirummá ámê-kayukama wemá akoqnáá umá timá yímikaiye.

⁶ miráimanibo kerawâqá oótamma íma makáa-kayukayaba tinaaémma kéoe. ítáaro. nói-kayukawaq kerawâqá táígomma umátiketawaq tiwíqméta túbimma maránô? yemá oótamma makáa-kayukae.

⁷ yemá Ítu Kárlqtoni íráqôn-awiqtaba tawî-aimma kête-kayukae.

⁸ kerawâré maamin-ámáán-áímmá tirummá amiyátábá Áánûqtuni aúba-wannaabi agatáimma kerawâqá maamin-áímmá waráaro. mirá téna “kerawâqá ketábáráá tikáiniq umá káqo-kayukayaba tikáino.” téna kétie.

⁹ kerawâqá oótamma makáiya-kayukama yetíwîqa múte kényauyeq áwáyoq-wayukati yíwîqa íma múte

yaúyomma kerawáqá kúmiq-yataariq kéoe.

10 náawabi kímora-amaan-aimma akátínnama wemá otaammá kéguye.

11 Áánûqtu téna “kumari-áímmá íma tarôq oro” wemá ókaraq téna “waayúkama íma yíkamma púyôro” téna tiráyiye. abo íma kumari-áímmá éqo waayúkama yíkamma púyômma Áánûqtun-aurakaq tigaemá kéye. kímora ámáan-aimma íma waráanayatababoa Áánûqtun ámáan-aimma emá akátaane.

12 min-ámáán-áímmá káqo-kayukayaba tirummá amíyanama min-ámáán-álkómá timátikainaqtaa túwawaaq tuqmá Áánûqtun-aurakaq tigaemá íma éqtaa kónunatae. kerawáqtí máqten-aimma tíyakaraq máqte-qtataariq o-káráq min-ámáán-áímmá wáráaro. anaaékaq Áánûqtu min-ámáán-álkáq kerawáqá yainániye.

13 kerawáqá káqo-kayukama íma paru umáyikaiyanama Áánûqtuma kerawáqá wení paruyátáápíkéemmá ítiminiye. miráimanibo kerawáqá káqo-kayukama paru umáyikaiyanama Áánûqtuma wení paru-yátáápíké mirá-umatikaniye.

14 tibâqawaaraa-kayukao, ketáámá paá tóyaukaken-aimma téqtaa “ketáá Ítukaq itáíq-itaiq umá kéyaqtoraunatae.” téqtaa kétunataamanibo ketáámá nóninnabi wemá tinîq ítaa únnama ketáái watáama íma arupú-áiné.

15 yaímma keqtwaráánábi keqtinaanoráánábi Ítukaq yirummá amíya-kayukama yeqtí unáákáqtôaa yeqtí aáwakaraq íma wáinaqa

16 maamin-áímmá téraq “kerawáqá tíyaqa yaáka

máero. tú yawááq umá kokoq í-únákáqtó kúberera íráqôniq umá aáwaqa naaro” téraq mirán-áímmá íma timá yíkáaro. maamirán-áímmô kétemma íma yíwáqnaa kéoe.

17 kerawáqtí itáíq-itaiq-yataakoma móraiq kéye. kerawáqtí itáíq-itaiq-yataakoma káqo-kayukayaba íma éta paátataakaa wáye.

18 yaímma kerawápíké téta “emá itáíq-itaiq í-ááímmá mayáanaq kemá káqo-kayukayaba íráqô-qtataariq kéune” téta tínoe. kemá Yêmitima yauwéqma tenúne: “móra-nakoma wení itáíq-itaiq í-yátááqá wáinama káqo-kayukayaba íráqô-qtataaqaa ínnama wení itáíq-itaiq í-ááímmá ketáámá káonaunatae.

19 kerawáqá téq “Áánûqtuma wemá wenamáá árai-manikoma máiye” temmá kéte. árainaimanibo waátáikogaraq mimórá-áímmá ítama ikatíq umá aqtete kéoe.

20 aíbôq-wayukao, kerawáqá kétimonaune. itáíq-itaiq kéomanibo minnáyaba íma éta kerawáqtí itáíq-itaiq-yataaqaa paátataakaa kéye.

21 maamin-kátáámá taákaq máráaro. naayóbáqá ketáái títaubikoma Áabaraama Áánûqtumma amuqá amígáae téna wemá Áánûqtu timá-amin-aimma mirá-uraine. minnáe. wenáanikoma áwíqa Ááítéki wemmá óqta-taareraq wayakéna ikamínéna itana Áánûqtu téna “aaqáo” tiráine. Áabaraama miraráá uráiqtababoana Áánûqtun-aurakaq arupú uráiyé.

22 kerawáqá kéitao? Áabaraama itáíq-itaiq uráiqtababoana Áánûqtuma timá-amin-aimma mirá-uraiye. Áabaraama wemá minnáyaba

uráiqtababoqtaa ketáámá téqtaa “Áabaraama wení itáíq-itaiq umá yáqtorai-yataaqa anómma máqe-uraiye.” téqtaa kétaunatae.

23 miráitana Áánûqtuni aúba-wannaabi maará kétie:

“Áabaraama Áánûqtun-aama itáíq-itaiq umá ítaraiopoana

Áánûqtun-aurakaq kateko-náqá máqe-uraiye.
abo weqtábámá ‘Aánûqtuni aanábóé’ tirááe.”

mirá téna Áánûqtuni a*ba-wannaabi kétie.

24 miráitana móra-nakoma paá óyaulk*ke téna “kemá Ítukaq itáíq-itaiq umá kέyaqtoraune” ténama Áánûqtun-aurakaq wemá íma kateko-náré. Ímiye. min-n*kómá Áánûqtun-aama timá-amin-aimma mirá kéenama wemá Áánûqtun-aurakaq kateko-náré.

25 móraiq umá naayóbáqá mórama aakaq-nóníqtábá wenáwîqa Aréaabie. maami-Y*qtááéó-íníkómá min Ítíráaeo-kaqto-wayukama Yótua timáyíkái-kayukama yemmá maan-íníkómá yíwáqnaa uráiy. yemmá káqon-amma yiráátitata min-ámmá waráiyata yeqtí namu*o-wáyúkámá íma yibáá éta yíkaminoe. min-íníkómá aakabá yáutu-yautu-inimma máqe-uraimaniboa wemá Yótuaní timáyíkái-kayukama yeqtí namuro-wáyúkábíké nékaq mayuwénaboana Áánûqtun-aurakaq wemá kateko-ínímmá aúká*ye.

26 itáaro. aúgoma aáma íma wáinanaama aráákagurain-*ue. móraiq umá itáíq-itaiq o-káyúkámá káqo-kayukayaba *áqôniq íumayikaama yeqtí itáíq-itaiq-yataaqa arááq-yuraa *áiye.

3

¹ ketíbâqawaaraa-kayukao, netuqyaammá kerawápíkemmá aúba yirááti-wayukama íma aúráaro. Áánûqtu aúba yirááti-wayukama pááqya-paru-yataakaraq yainániye.

² Ítáaro. máqte-kayukataa nónabi téqtaa túnnayaba íkarutaunatae. ketáá ítaa arútáanama ketááí kateko-yát*áqá ánataginimanibo ketáámá máqtemma ketááí kateko-yátááqá únnayabataama íkánatagiye. móra-nakoma wení kateko-yátááqá ánataginana wenaúyawaakoma máqten-aayapaq arupú umá yabi íniye.

³ ketáámá oótima yabi ténátaama wení óyaupi akoqnáá-annama (téini) kégumaraunatae. mirá únnayabatama wíinna-ayapaq ketáá yabi tenanatáá min-ánón-ótímá wíkáae téqtaa kéunatae.

⁴ ketáámá anón-unopi-kaarema yabi ténátaama móra-nakoma áwlqme wí-yátáráq kέyaqtoraiye. uwááma kέyoraitanamanibo mi-tátánápó móra-nakoma nopí-káárémá wíinna-ayapaq wíkáae téna miráitana kέwiye.

⁵ móraiq umá amáábíyataba wáiye. pááqyamma wáimanibo netuq-áímmá kέgarena ketútaa múte kέyauyiye. miráipoaq kerawápíkemmá netuqyaammá yirááti-wayukama íauraaro. Ítáaro. pááqyan-autamma ínna-waigoma máqte-karaamma kanaaráq kamá iqqtubíniye.

⁶ timáábígoma miráuma iraráá kέiye. káqo-kaqo-tai-aimma kanaaráq tíniye. timáábígotaama táí-aimma kétitanama máqte-tugotaa táwîq umákena ketááí íráqôn-aaimma mamá táwîtawaa umátuwaigaae téna mirá kέiye. min-íramá

timáábígotali táí-aimma Tááqtaanopake kéye.

⁷ abááq-wámmá waayúkama kanaaráq awíma kaayoné umáyikanoe. numagáráq abááq-wákáráq taíwakaraq noyáákaraq máqtemma awíma kaayoné kéoe.

⁸ miráimanibo máqte-kayukama amáábíma íma kanaaráq awíma kaayoné umákanoe. ketáái yabi í-yátááqá aménáápáqá íma maitana tawî-yataakoma uwaatagáákáá-qtátááqá Ógikaiye.

⁹ ketáái timáábínapo ketibotáá uyátárai-nakon-awiqa ketáámá múte kényauyeqtaa ketáái timáábínapo káqo-kayukama yiweqnéqtaa kénunataama yemmá keqtááráá umá Áánûqtu wetábá wekáá umá tarôq uráiyé.

¹⁰ mimórá-tóyáúpíkétáá íráqôn-aikaraqa tawî-aikaraq kétunataamanibo miraráátáá únnataama tawî-aaine.

¹¹ ketibâqawaayuo, poqnokómá non-úrákogáráq únókogáráq mi-mórábíké íkégumiye. ímiye.

¹² móraiq umá ina-yágó íma eqá káyubiye. túti-annagoma íma konnóqa káyubiye. ímiye. unókómá íma non-úrámmá káyubiye. móraiq umá mimórá tóyáúpíké íráqôn-aikaraq tawî-aikaraq kétunataamanibo tawî-aaine. miráipoaq netuqyaammá kerawápíkémá yirááti-wayukama íma aúráaro.

¹³ móra itaí-nákómá wení íráqôn-aaimma tiráátínaqtaa kanaaráq aónanunatae. wemá óq-wayukati aménáápáqá máena wenaúma íma múte yauyénamanibo wení mayaímá íráqôniq kítaqtaa ketáámá káonaunatae.

¹⁴ kerawáqô, kerawáqtí tíyaqnobaqa táí-tyiamma kémaraao? kerawáqá kárún-ainaq te-káyúkawáq

kémaeyo? aúyabayaba-wayukawaq kémaeyo?
keráwáqá mirámô kéeq oweqa keráwáqtábá téq
“kemá aá ítarauna-naqune” ítero. maamin-áímmá
kaaqaari-áiné.

15 maamin-áímmá Áánûqtunopake íma
kégumimanibo maa-márábíké paá kéye. Tááqtaayaa
táí-aagonopake kéye.

16 waayúkama yetíwîqa mamá anóniq íkáae téta
kárún-aaimmo kétetama abo unítíqa tíyanama káqo-
kaqomma tawî-aaimma pááq íniye.

17 miráimanibo itaí-yátááqá Áánûqtunopakemma
minnáe. mútûqa íráqôníq umá wáena táígokaraq íma
wáyiye. min-ítáí-yátááqá kaayonégáráq parugáráq
wáyiye. aamá ítama akoqnáá kéye. máqte-kayukama
íráqôníq kéumyikena arupú keena íma kaayaq-
óyáúríg kéye. Áánûqtuni itaí-yátáákómá miráráá
kéye.

18 mi-káyúkámá kaayonégáráq kémaeta yeqtí
kaayoné-yátáákómá wéywé ínata kaayoné-
yátáákóní arammá waayúkama Áánûqtun-aurakaq
kateko-wáyúkáé.

4

1 ááikaraq unítíq-aikaraq náakakenaq kéyo?
keqtirunóbáké kéye. mi-qtátááqá keqtúgoma
tíkáimma keqtúyánámmá kékabitenapoana
keqtirunóbágá aati-aatimá ááiqa kéye.

2 keráwáqá maami-qtátááqtábá kétikaimanibo
íma kanaaráq mayánôpoaq keráwáqá waayúkama
yikamiyataba yokaa kéoe. káqo-kayukati taítawaa-
yataaqtaba keráwáqá túrananna káámanibo íma
mayépoaq unítíq-aimma kéteq ááiqa kéoe. ítáaro.

keráwáqá Áánûqtukaq íma ítama káonepoaq
keráwáqá tíkái-qtataaqa íkemayaae.

³ keráwáqtí táwî-tuyanakake Áánûqtukaq ítama
káoneqa keráwáqá íma wenôpake mayánoe.
keráwáqá kenamáa keráwáqtábá máqte-qtataaqa
ítama káonaae.

⁴ waayúkao, itáíq-itaiq-yataaqa íma kéyaqtoraae.
maa-márabí-qtátáákóní aanábómá máeq Áánûqtuni
namuro-wáyúkámá mááe. móra-nakoma téna
“kemá maa-márabí-qtátááqá kétikaiye” tínnama
aati-aatimá mirá kétena wemá Áánûqtuni namuro-
náqá káukiye.

⁵ Áánûqtuni aúba-wannaabi mirá téna kétie:
“Áánûqtuni Aágoma keqtáábí makáimma wemá
miráuma kárún-aimma tñ-nákóráá uráiyé.” téna
íma paátataakaan-aine.

⁶ miráimanibo Áánûqtuma wení íráqô-qtataapike
akoqnáá umá timá tímikaiqtaae. wení aúba-
wannaabi mirá téna kétie:

“yetúma múte yaúyo-kayukama
Áánûqtuma yemmá waéqma yinääéma
kéumayikenamanibo
yetúma íma múte yaúyo-kayukaraq
wení íráqô-qtataapike kényimiye.”
téna kétie.

⁷ miráipoaq keráwáqá kenamáárîq Áánûqtun
aménáápáq maréq wenáama wáráaro. Tááqtaamma
awéqtáiyana keráwáqtôpake péqmarena paábaq
uyaa timáginiye.

8 Áánûqtunopaq waaqókáq íyanama wemá keráwáqtôpaq waaqókáq yíniye. keráwáqá kúmiq-yataariqo kéeqa paábaq tinaaéma umáméro.

9 keráwáqtí kúmiqtaba íma timuqá maréqanibo paá ummaa-tírükáráq máero. minnáyaba íma wíráa ínômanibo tiruqtábá oro.

10 uyátárai-nakoni aménáápáq maíyana wemá keráwáqá múte yauyíniye.

11 ketíbâqawaaraa-kayukao, keiyáá móra-mora-yuma móra-mora-yute táwî-aimma yeqtábá ítero. náawabi wenábâqawaaraa-naqa kékainenama táwî-aimma weqtábá tínnana wemá Áánûqtun ámáan-aimma kékainenama táwî-aimma weqtábá kétie. wemá ámáan-aimma kékainenama wemá téna “kemá ámáan-aikoma uyátáraune.” téna kétie.

12 Itáaro. Áánûqtuma wenamáa ámáan-aimma kétimitaamanibo keráwáqá kenamááriq keqtí ámáan-aimma timínéqtaa kéoe. Áánûqtuma wenamáa wemá kanaaráq aúwaraimma timénataa wenamáa kanaaráq ánatatikaniqtaae. keráwáqá “Áánûqtumune” téraq kétéo? abo íma tibâqawaaraa-kayukama yaínáaro.

13 keráwáqá maan-áíkáámô téq oweqa “íbêq-kanaaraq ketáámá maabáq ónúnatae. aabáyaama ketáámá mibáq ónúnatae. ketáámá kímorakaritimaatima mibáq maéqtaa netuq-mónéqá pááq ónúnatae.” maamiraráá téq oweqa keráwáqá ketáama itáaro.

14 keráwáqá nói-qtataaraq aabáyaama pááq ínimma íma ítaraae. keráwáqtí túwaraimma konnákóráá umá pááqya-kanaama maéna kóiniye.

15 keráwáqá maará téraq tero: “uyátárai-

nakomma akáínaiq umá ketáámá paá máeqtaa ketáámá maamirá éqta merará éqta ónúnatae." miráá téraq tero.

¹⁶ miráimanibo íbêqa kerawáqtí túma múte kényayeq kerawáqá miráíno-qtataaqtabagaraq íma miráíno-qtataaqtabagaraq paá kéte mirá kéeq Áánûqtuni amenáápáq íma maíyamma minnâ tawî-aaine.

¹⁷ ítáaro. móra-nakoma íráqôn-aaimma aónarena mirá íma ínnama min-nákómá kúmiq-yataariq kéye.

5

¹ íbêqa kerawáqá ótamma makáa-kayukao, ketáama ítáaro. mi-kánáámá yínnama kerawáqá tawîq-totiq maréq ibiqá yaránóe.

² kerawáqtí ótamma kabiréna unáákáqtôma kawaanogómá kégarainana

³ akoqnáán-otamma naaenómmá augéna kerawáqtábá tiráátinoqtaae irámô árainikaan-aiqa miráráá umá táí-meyamma kerawáqtôpaqa yíniye. kenamáa kerawáqtí taíganin-otamma káikuyoe.

⁴ kerawáqtí yópímmô mayaímá máyáa-kayukama makáqma yiwlíkeq yemmá íma meyániq kéopoata yerawáqá anókaq ááyataa umá kerawáqtí tawî-aaiqtaba kéte. yerawáqtí ááyataa-aikoma Áánûqtuni aápi ko kéberaitana wemá uyátárai-naqa máqten-akoqnaagaraq máiye.

⁵ maa-márábí kérawáqá taíganin-otamma káikuyeq taíganin-aawaqa naréqa íma kammáa káeq mayái matááe. kerawáqá mirá kéeq mimórá táoqa yaímma-wayukama timáyíkáawata waayúkama yílkakaae.

⁶ missing?

7 keqtibâqtiwaama Îtuqtaba mááe. miráinaq uyátárai-nakomo kumiyábá awé uréraq tú pukáinabaq máero. móra-nakoma yómmá yoqmakéna aaqá íyábá aú pukáipaq awé iníq umáraa máero.

8 kerawáqá tú pukáinabaq awé oro. mi-qtátááqá yínnama íaonanobo paá akoqnáá umá awé oro. uyátárai-nakomo kumí-kánáámá waaqókárîq kéye.

9 keqtibâqawaayuo, móra-nakoma Kárlíton-annabike-nakoqtabama táwî-tawaa-aimma weqtábá ítero. mirámô éq oweqa Áánûqtuma kerawáqá yainaínaq tigaeyábá ínoe. taákaq máráaro. uyátárai-nakoma ketáái yainaí-náqá waaqókáq kényena yokaa umá yaberániye.

10 keqtibâqawaayuo, Áánûqtuni amuné-wáyúkámá naayóbáqá uyátárai-nakon áwîkaq tirááne. yetáaiqtaba wannaabí agatáamma min-ááímmá wáráaro. yerawáqá yú pukáipaq yeqtí yíqa í-yátáápí awé urááe.

11 mi-káyúkámá yáqtoqma akoqnáá umá yú pukáipaq awé uráá-kayukama yeqtábá kétaunatae: "yerawáqá Áánûqtuma íráqôníq umáyíkaraiye." téqtaa kétaunatae. min-nákómá Yóbu weqtábá ítaraae. naayóbáqá Tááqtaama wemmá táwîq kékumakaitana Yóbu Áánûqtumma íma anaaémma ámikaimanibo aú pukuráipaq awé uráine. anaaékaqa Yóbu anónuqma aúráítana Áánûqtuma wemmá áwáqnaa uráie. uyátárai-nakoma wení paruyátááqá wáitana wenarukómá keqtáyátábá ôriq kéye.

12 ketibâqawaayuo, ítáaro. kerawáqá árain-aimma akoqnáá umá kêteqa íma Áánûqtuni márûkoni

áwîkaraq maa-márágón áwîkaraq káqo-kaqoqtataakon áwîkaraq yamá keráwáqtí akoqnááaimma ítero. keráwáqá yauwéqma kéteqa paá “owé” abo “ímiye” tero. móra-yataakon áwîkaq kéteraq túyánápí kéteqa “mi-qtátáákómá akoqnáá umátikaniye” tíyamma minnáyaba Áánûqtuma keráwáqá yainániye.

13 keráwápíké móra-nakoma árupunaa íyana ummaa-yátáápí máenama nunamummá tíno. keráwápíké móra-nakoma amuqô kémarenama uyátárai-nakon áwîqa múte ibí timá yauyíno.

14 keráwápíké móra-nakoma karímô kémayenama itáíq-itaiq o-yútí kawáá-wáyúkámá yeqtábá yígáae téna yááyainata yeráwáqá nunamummá má kétimaketa matawémma uyátárai-nakon áwîkaq marakánoe.

15 ánibo yeráwáqá Ítukaq itáíq-itaiq umá yáqtoqma akoqnáá kéeta nunamummá tíyanama miráuma mi-kári-náqá auwiráiyana Áánûqtukaq íniye. miráinana uyátárai-nakoma wemmá móragaraq atóbayakaniye. min-nákópímmô kúmiqo wáinanama uyátárai-nakoma wení kúmiq-yataaqa paábaq matuwéna awikátuwaniye.

16 keráwáqtí kúmiq-yataaqtaba móra-mora-yuma móra-mora-yute abarokáq timá pááq oro. wetêkete nunamummá tero. miráinana Áánûqtuma keráwáqá atóbatikaniye. min-nákómá Áánûqtunaurakaq kateko-náré wemá nunamummá timmá akoqnáá kéiye.

17 Iráíya paá keqtáaráá-kánóré. wemá nunamupí “aaqá íyuwo” téna titana maa-márabí kaumo-kárítímáátígáráq abapaké móra-wiyopimma

aaqá íuraiye.

¹⁸ ókaraq nunamummá titana aaqá wíyôpake kuména keqnáámmá yópiké aáwaqa utaráiyé.

¹⁹ keqtíbâqawaayuo, kerawápíké móra-nakomma árain-aipike yabitimátuwaiyanama mórama itáíq-itaiq umá maína-nakoma yauwéqma awíqme yíno.

²⁰ minnâ taákaq máráaro. náawabi mórama kúmiq-nakoma wení tawí-aaipike waéqma ayuwáinana mi-kúmiq-nákóní arun-iyápogómá mamá iráqôniq kékumakena íma puínana Áánûqtuma wení taígani kúmiq-yataaqa paábaq matuwéna awíkátuwaniye.

**aúgen-anona-anon-aimma
Genesis 12-22 and The New Testament in the Usarufa
Language of Papua New Guinea
Nupela Testamen na sampela hap Buk Stat long
tokples Usarufa**

copyright © 1980 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Usarufa

Translation by: Wycliffe Bible Translators

This translation is made available to you under the terms of the Creative Commons Attribution-Noncommercial-No Derivatives license 4.0.

You may share and redistribute this Bible translation or extracts from it in any format, provided that:

You include the above copyright and source information.

You do not sell this work for a profit.

You do not change any of the words or punctuation of the Scriptures.

Pictures included with Scriptures and other documents on this site are licensed just for use with those Scriptures and documents. For other uses, please contact the respective copyright owners.

2012-10-23

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 28 Dec 2024 from source files dated 31 Aug 2023

0cfecb85-a1ae-5e2f-a3f0-4c221d1d6c84